

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

50 lat temu odbył się pierwszy w Polsce przeszczep nerki

Przed 50 laty, 26 stycznia 1966 r. prof. Jan Nielubowicz oraz prof. Tadeusz Orłowski z I Kliniki Chirurgicznej Akademii Medycznej w Warszawie przeprowadzili pierwszy w Polsce udany przeszczep nerki pobranej od zmarłej osoby. Asystował im m.in. Wojciech Rowiński. Z tej okazji 26 stycznia co roku obchodzony jest w naszym kraju, jako Dzień Transplantacji.

Pierwszą w Polsce transplantację nerki przeprowadzono u 18-letniej uczennicy szkoły pielęgniarstwa Danuty Milewskiej, która od dzieciństwa cierpiała na chorobę nerek. Operacja rozpoczęła się o 17.00 i trwała zaledwie 57 minut. Wszczepiona nerka już po kilku minutach podjęła pracę. Ogłoszono sukces polskiej medycyny. Tym bardziej, że w drugiej połowie 1965 r. prof. Wiktor Bross i prof. Władysław Wręglewicz z Wrocławia podjęli już pierwszą taką próbę, ale była ona nieudana (czego jednak nie podano do wiadomości publicznej).

Prof. Jan Nielubowicz miał wtedy 50 lat, a prof. Tadeusz Orłowski - 49. Późniejszy współtwórca i prezes Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego Wojciech Rowiński był wówczas młodym lekarzem, miał zaledwie 31 lat.

Okoliczności pierwszego przeszczepu nerki w naszym kraju były dość dramatyczne. Przygotowania do transplantacji prowadzono w tajemnicy. Danuta Milewska od dwóch miesięcy była podtrzymywana przy życiu dzięki dializom (oczyszczających krew z trujących toksyn - przyp. PAP), ponieważ nerki z powodu infekcji trzeba było u niej ostatecznie usunąć. Dializy były wtedy wyjątkowo uciążliwe, trwały 6-8 godzin i trzeba było je wykonywać 4-5 razy w tygodniu.

Przeszczepiona nerka funkcjonowała prawidłowo

Nie było jeszcze precyzyjnych przepisów o pobieraniu narządów do transplantacji w Polsce. Obowiązująca wtedy ustawa z 1948 r. dotyczyły jedynie pobieraniu rogówki i pozyskiwania tkanek od zmarłych, a nie narządów. Jednak pobranie nerek od osób zmarłych uznawano wtedy za etap wstępny badania sekcijnego. Do tej interpretacji przychylił się również prokurator Zygmunt Papierz. W tej sytuacji nie trzeba było pytać rodziny o zgodę na pobranie narządu, ale tego nie ukrywano.

W tym okresie nie było jeszcze koncepcji śmierci mózgowej. Pierwsze jej kryteria opracowano w 1968 r. na Uniwersytecie Harvarda. Dlatego choć dawcą nerki dla Danuty Milewskiej była kobieta, która "zmarła na skutek ciężkiego urazu czaszki", jak napisano w protokole szpitalnym, to z jej pobraniem czekali aż ustanie krążenie krwi. Dopiero wtedy stwierdzano zgon, choć nerki często były już mocno zniszczone, nie zawsze nadawały się do przeszczepu.

Pierwsza przeszczepiona w Polsce nerka funkcjonowała prawidłowo, wydzielała od 1,1 do 2 litrów moczu na dobę. W normie były badania biochemiczne wskazujące na sprawność nerki. A pacjentka była w coraz lepszym stanie zdrowia. Trzy tygodnie później wypisano ją do domu. Pół roku później chirurdzy uznali, że może wyjechać do sanatorium w Konstancinie pod Warszawą.

Danuta Milewska niespodziewanie umiera 16 lipca 1966 r., choć jej nerki nadal prawidłowo pracowały. Powodem zgonu była ostra martwica trzustki spowodowana prawdopodobnie stosowaniem leków steroidowych w celu zapobiegania odrzuceniu nerki.

Rok 1966 był przełomowy dla polskiej transplantologii

W 1966 r. prof. Jan Nielubowicz oraz prof. Tadeusz Orłowski przeprowadzili jeszcze dwie transplantacje nerki. Jedną u będącego już w ciężkim stanie milicjanta, a drugą u młodego mężczyzny. Pierwszy z nich żył z nowym narządem dwa lata, a drugi - cztery.

W 1966 r., który był przełomowy dla polskiej transplantologii, prof. Wiktor Bross przeprowadził pierwszy w naszym kraju przeszczep nerki od żywego dawcy.

Od tego czasu przeszczepiono w Polsce ponad 21 tys. nerek, w tym ponad 700 od żywego dawcy. Od wielu lat przeszczepiane są również inne narządy, takie jak serca, wątroba i trzustka. Ogółem dotąd przeprowadzono w naszym kraju 28 tys. transplantacji.

Pierwsze transplantacje nerki francuski chirurg Mathieu Jaboulay przeprowadził już ponad 100 lat temu - w 1906 r., ale wykorzystał wtedy narządy zwierząt (świni i kozła). Przeszczepione nerki zwierząt funkcjonowały jedynie przez kilka dni z powodu silnej reakcji odrzucenia ich przez organizm człowieka.

Źródło: www.pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/24826.html>

12-05-2026

[Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości](#)

Najlepsze pomysły łączące naukę z biznesem.

12-05-2026

[Kleszcz to tylko pośrednik](#)

Krętki Borrelia to częściowo „prezent” od gryzoni i ptaków

12-05-2026

[Jak rower zmienił świat](#)

Od drewnianej „maszyny biegowej” do emancypacji robotników i kobiet

12-05-2026

Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji...

Utworzą obserwatorium do badania fal grawitacyjnych.

12-05-2026

Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością

Samotność ma liczne negatywne skutki zdrowotne.

12-05-2026

Norowirusy - biegunka brudnych rąk

Przenoszone drogą pokarmową norowirusy wywołują gwałtowne wymioty.

12-05-2026

Rak nie jest wskazaniem do przedwczesnego rozwiązania ciąży

W czasie ciąży można bezpiecznie prowadzić odpowiednie leczenie onkologiczne.

12-05-2026

Zakażenia w chirurgii to coraz większy problem

Konieczne jest wdrożenie skutecznego systemu opieki nad pacjentem.

Informacje dnia: [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#) [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#) [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#)

Partnerzy